

Reforma strefy Schengen coraz bliżej

8 lutego 2022

Ministrowie spraw wewnętrznych Unii Europejskiej dyskutowali we francuskim Lille o potrzebie pilnej reformy systemu polityki azylowej i lepszej ochronie granic. W naradzie wzięli udział także przedstawiciele Komisji Europejskiej, Frontexu, Europolu oraz Agencji Azylowej. Podjęto szereg istotnych kwestii, takich jak zapewnienie bezpieczeństwa ludności UE w kontekście ataków hybrydowych, zagrożeń terrorystycznych, pandemii, radykalizacji religijnej i politycznej oraz presji migracyjnej wynikającej ze zmian klimatycznych.

Politycy zgodzili się na utworzenie nowego organu decyzyjnego zwanego Radą Schengen Wspólnota od 2015 roku zмага się z ciągłym kryzysem politycznym związanym z napływem imigrantów; wiele z tych osób to Syryjczycy uciekający przed wojną, inni to imigranci ekonomiczni, którym pomoc w ramach ochrony międzynarodowej nie przysługuje.

Stary system azylowy, oparty na założeniu, że kraj, do którego najpierw przybywają migranci, powinien wziąć za nich odpowiedzialność, załamał się. Nowe propozycje reform nie zdołały rozwiązać problemu. Otwartym pozostało pytanie o to, jakiego rodzaju pomocy powinny udzielić kraje UE, na teren których nie przybywają imigranci.

„Wyzwania takie jak presja migracyjna, ataki terrorystyczne i pandemia COVID-19 podważyły ostatnio działanie systemu i jego integralność. Co więcej, podkopały zaufanie między państwami członkowskimi” – powiedział słoweński minister Aleš Hojs.

Francja, która obecnie sprawuje rotacyjne przewodnictwo w Unii Europejskiej, stara się wprowadzić w życie reformy systemu azylowego oraz uregulować kwestie bezpieczeństwa na granicach

zewnętrznych Wspólnoty. poprzez stopniowe wprowadzanie poszczególnych jego części. Francuski minister spraw wewnętrznych Gerald Darmanin przyznał, że zamierza przyjąć strategię kompromisową, zrywając, jak się wyraził, z zasadą „wszystko albo nic”.

Pierwszym krokiem będzie ustanowienie mechanizmu wsparcia dla krajów UE, do których najpierw przybywają migranci. Będzie obowiązywać zasada „solidarności”. Oznacza to, że kraje UE będą musiały zgodzić się albo na przyjęcie azylantów, albo będą zobowiązane zapewnić im wsparcie finansowe. Nie wiadomo jednak, ilu imigrantów będą musiały przyjąć do siebie poszczególne kraje, nieznana jest także wysokość wsparcia finansowego. Francuzi spodziewają się tutaj twardej gry negocjacyjnej, zwłaszcza w obliczu nadciągającego kryzysu ekonomicznego.

Kraje Unii przyjęły propozycję prezydenta Francji Emmanuela Macrona, by utworzyć nowe ciało decyzyjne – Radę Schengen. W jej skład będą wchodzić przedstawiciele wszystkich państw układu Schengen, a jej celem będzie podejmowanie bieżących decyzji w sprawach migracji, w tym zapewnienie szybkiej reakcji w przypadku kryzysu. Pierwsze posiedzenie nowego organu decyzyjnego odbędzie się 3 marca.

Strefa Schengen obejmuje 26 państw – w tym państwa spoza UE: Islandię, Liechtenstein, Norwegię i Szwajcarię. Podczas pandemii wiele państw Schengen wprowadziło tymczasowe kontrole graniczne, które stały w sprzeczności z zasadą „swobody przemieszczania się” obowiązującą w tej strefie.

Komisarz Unii Europejskiej do spraw wewnętrznych Szwedka Ylva Johansson pochwaliła pomysł utworzenia Rady Schengen, stwierdzając, że pomoże to „wzmocnić polityczne zarządzanie” strefą.

Ministrowie spraw wewnętrznych Unii poruszyli także kwestie ataków hybrydowych na granice zewnętrzne UE. Omawiano problem

wykorzystywania migrantów przez Białoruś, której prezydent sprowadził do siebie tysiące ludzi, obiecując im pomoc w dotarciu do UE.

Komisja Europejska, organ wykonawczy Unii, ma przygotować szereg propozycji, z których kraje będą mogły skorzystać w nagłych wypadkach. Obecnie Polska i Litwa bez pomocy z Brukseli stawiają zaporę na granicy. Niezależnie od organów unijnych Warszawa i Wilno zmieniły przepisy regulujące sprawę azylu i migracji. Wśród krajów unijnych nie ma zgody co do tego, czy Unia powinna opłacać z własnego budżetu budowę zapór i ogrodzeń chroniących wspólnotę przed niekontrolowanym napływem imigrantów, szczególnie tym, którzy jest politycznie sterowany przez autorytarnych sąsiadów.

Dania chciałaby dopuścić „możliwość finansowania barier fizycznych w ramach instrumentu zarządzania granicami i wizami (BMVI)”, biorąc pod uwagę, że służby prawne Rady Europejskiej „wyraźnie stwierdziły, że możliwe jest finansowanie barier fizycznych z budżetu UE”. Pomysł ten odrzuca jednak Komisja Europejska, argumentując, że takie działanie stałoby w sprzeczności z wartościami Wspólnoty.

Także teraz na granicy z Białorusią tli się konflikt polityczny. Nieprzerwanie dochodzą informacje o próbach nielegalnego przekraczania granicy z Polską.

Takich konfliktowych sytuacji i napięć na granicach unijnych było w ostatnim czasie więcej. Na początku 2020 roku Turcja pozwoliła tysiącom migrantów przemieszczać się przez swoje terytorium w kierunku Grecji i Bułgarii, co wywołało gwałtowne starcia na ich granicach.

W maju 2021 r. przybyło około 10 000 migrantów do małej hiszpańskiej enklawy w Afryce, Ceuty, co doprowadziło do politycznego sporu Hiszpanii z Marokiem. Kryzys nie ominął także Francji: w ubiegłym roku 52 000 migrantów próbowało przedostać się przez kanał La Manche do Wielkiej Brytanii;

ponad połowie z nich to się udało.

Polskę na posiedzeniu w Lille reprezentował Bartosz Grodecki, podsekretarz stanu w MSWiA. Na marginesie spotkania przygotowano także symulację cyberataku, przybliżającą ministrom pracę operacyjną organów ścigania na co dzień zwalczających ten rodzaj przestępczości.

Autorstwo: Piotr S. Ślusarczyk

Źródło: Euroislam.pl